

ABSTRAKT

Název diplomové práce:

Armádní tělesná příprava v historickém kontextu vývoje společnosti

A Military Physical Training in Historical Context of Society Evolution

Cíle práce:

Cílem předkládané práce je poskytnout ucelený přehled vývoje tělesných cvičení se zaměřením na prvky armádní tělesné přípravy v návaznosti na dobový kontext, s položením

důrazu na vývoj v českých zemích do 19. století.

Metoda:

Práce byla pojata jako vývojová studie fenoménu armádní tělesné přípravy v historickém kontextu vývoje společnosti s částečným použitím metod historického výzkumu. Základem vědeckého přístupu byla kritika vnější a vnitřní, dále byly použity metody: přímá, nepřímá, indukce, progresivní, retrospektivní, komparativní.

Výsledky:

Tělesná cvičení v dějinách lidstva tvořila nedílnou součást života člověka ve společnosti. Jejich význam byl společností přisuzován v závislosti na dobovém kontextu a úrovni poznání. Branné aspekty tělesných cvičení byly poprvé podrobně analyzovány a důsledně aplikovány v období antiky v podobě Aténského a Spartského systému. V souvislosti s vývojem státních útvarů a armád docházelo k postupnému vykrystalizování způsobu přípravy vojáků, v závislosti na systému vojenské organizace daného státu a dobovému způsobu vedení boje, jehož jedním z určujících prvků byla úroveň poznání. Tento fakt je nejvíce patrný na příkladu epochy národních států v 19. století, kdy Francie zavádí poprvé všeobecnou brannou povinnost, jako základní způsob rekrutace vojáků. Počáteční vítězství francouzských vojsk předznamenalo všeobecnou brannou povinnost jako vojenský systém budoucnosti. V průběhu 19. a ve 20. století byla zavedena již ve většině zemí Evropy. Jejím zavedením vzrostl okruh osob, procházející vojenským výcvikem, což vedlo k intenzivnímu hledání cest k zajišťování hromadného výcviku. Paradoxně se tak vyhocená revolučně-válečná situace, provázaná emancipačním bojem národů, stala iniciátorem

prudkého rozmachu tělesné výchovy. Na území českých zemí došlo ke specifickému vývoji tělovýchovného hnutí, reprezentovaného Sokolem, jehož výrazným rysem bylo vlastenecké zaměření. Jeho aktivní účast v domácím i zahraničním odboji, participace na revolučních událostech v říjnu 1918 a dobrovolnická asistence při vojenském zajišťování území, předurčila jeho čelní představitele k formování tehdejší podoby čs. armády a především podoby vojenské tělovýchovy. Prvorepublikový systém armádní tělesné přípravy byl základem, na němž byl postaven a dále rozvíjen systém po 2. světové válce do podoby, jak jej známe v současnosti. Postupným upouštěním od systému všeobecné branné povinnosti, prosazováním profesionální armády, změnou bezpečnostních rizik a tím i změnou úkolů armády došlo k přehodnocení systému výcviku vojsk. Stávající trend směřuje k stále většímu prosazování speciální tělesné přípravy, jež po svém nedávném oficiálním zavedení do systému výcviku hledá své místo.

Klíčová slova:

Společnost, armáda, armádní tělesná příprava